

“Delo z brezdomci je sestavljeno iz majhnih korakov”

Primorske novice, torek, 23. avgust 2011, 15:50

<http://www.primorske.si/Primorska/Goriska/Delo-z-brezdomci-je-sestavljeno-iz-majhnih-korakov.aspx>

Novogoričane je pretresel trojni poskus umora, ki se je zgodil tako rekoč v središču mesta. Žrtve nasilja so bili posamezniki, ki večino svojih dni preživijo na mestnih ulicah in v parkih. Kdo so novogoriški brezdomci, kaj določa njihov življenjski slog in kakšno pomoč potrebujejo.

NOVA GORICA Na ta vprašanja odgovarja Peter Žakelj, predsednik Društva prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote, ki po bogatih izkušnjah na tem področju v prestolnici v zadnjem obdobju pomaga tudi brezdomcem v Novi Gorici.

Brezdomci, ki se zadržujejo v središču Nove Gorice, so najbrž precej heterogena skupina?

“Ob delitvi hrane smo zabeležili približno 50 brezdomcev, 15 odstotkov žensk in 85 odstotkov moških. Starost je povprečno 35 let.”

Kaj jih je večinoma privedlo do takšnega načina življenja? So to ljudje, ki res nimajo stalnega bivališča, ali so le začasno brez strehe nad glavo ali se ob večerih vračajo domov?

“Večina ima streho nad glavo, a preživi večino svojega časa na ulici. Za nas brezdomec ni samo človek brez stalnega bivališča oz. strehe nad glavo, ampak oseba, ki jo je razpad mreže socialnih odnosov privedel na rob družbe. Pravzaprav je izvor težav v razpadu družine, s katerim se razkroji osnovna varnost in pripadnost. Oseba, ki v svojem otroštvu ni prejela prave ljubezni, ne uspe vzpostavljati odnosov, ki bi jo ohranjali znotraj osnovnih okvirov družbe. Nefunkcionalni vedenjski vzorci jo vedno bolj onemogočajo v osebni rasti, v izgradnji osebnega dostojanstva ter v samouresničitvi.”

“Želimo si, da bi se med prostovoljci znašli tudi tisti, ki danes s strahom opazujejo, kaj se med brezdomci dogaja.”

Se je zaradi gospodarske krize njihova stiska poglobila? So se jim pridružili novi posamezniki?

“V štirih mesecih naše dejavnosti med novogoriškimi brezdomci bi težko govorili o porastu brezdomcev oziroma o raznih vplivih na njihovo stisko. Iz dolgoletne izkušnje pri delu z brezdomci v Ljubljani pa lahko trdimo, da število brezdomcev narašča. Vse več je mladih odvisnikov od raznih škodljivih substanc. Verjetno ni smiselno posebej povezovati brezdomstva z gospodarsko krizo. Mogoče bi bilo bolje videti vzrok za oboje v razpadu odnosov in vrednot. Brez kvalitetnih odnosov in vrednot sta ogrožena tako družina kot tudi gospodarstvo. Vse skupaj vodi v družbeni in socialni propad, ki se odraža najprej pri najbolj ranjenih in ranljivih posameznikih.”

Vaše društvo je delitev toplih obrokov na ulici prekinilo zaradi dogovora o snovanju delilnice hrane, ki pa se za zdaj ni uresničil.

“Žal prihajajo v javnost različne neutemeljene informacije, kot je ta, da smo delitev obrokov prekinili zaradi neuspelega projekta. Prekinitev delitve hrane v poletnih mesecih smo načrtovali že od začetka. Razlog je preprost. V društvu v poletnem času poteka več dejavnost, kot je oratorij na Mirenskem gradu, duhovne vaje v hribih idr., zato nam zmanjka prostega kadra. Z delitvijo hrane bomo nadaljevali, če le ne bo prišlo kaj vmes. Prostor, v katerih naj bi nastal Dnevni center za brezdomce, so bili pobuda občine in stanovanjskega sklada. Obe ustanovi imata pri realizaciji te pobude veliko težav. Žal o vsem tem predčasno obveščajo medije in ustvarjajo zmedo in verjetno tudi napetosti.”

Društvo je v zadnjih mesecih pomagalo 50 brezdomcem, pri čemer med te ne štejejo le ljudi, ki nimajo strehe nad glavo, ampak vse, ki zaradi različnih socialnih stisk večino časa preživijo na ulici.

Se vam zdi, da je lokalna skupnost dovolj odločna pri reševanju težav?

“Lokalna skupnost po naših ocenah nima dosti izkušenj pri delu z brezdomci, zato so težave logične. Zaplete se že pri definiciji, kdo je brezdomec, kaj potrebuje in kako lahko na potrebe odgovorimo. Če bi pri iskanju teh odgovorov zaupali našim izkušnjam, bi verjetno rešili že marsikateri zaplet. Prepričani smo, da je delo z brezdomci sestavljeno iz majhnih korakov in vse prenašljive rešitve so obsojene na propad. Kot društvo bomo zadovoljni, če nam bodo omenjene institucije zaupale, da vemo, kaj delamo, in hkrati naše delo podprle, kot to v Ljubljani že počnejo Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, FIHO ter drugi. Odločenost za reševanje težav se pogosto najlažje oceni v evrih. Glede na to, da do danes, za dogovorjeno in opravljeno delo nismo prejeli niti centa, lahko razumemo, da do resnejših odločitev za reševanje problematike brezdomstva v omenjenih institucijah še ni prišlo.”

Kako se na brezdomce odzivajo meščani? Bi lahko rekli, da, predvsem glede na to, da je projekt delilnice obstal zaradi nasprotovanja stanovalcev, obstajajo strah in predsodki?

“Novih in neznanih stvari se ljudje vedno bojimo. Tako je logično, da je občane strah pred brezdomci, ker so zanje nepredvidljivi in jih ne poznajo. V Ljubljani, kjer v naš Dnevni center dnevno prihaja od 50 do 70 brezdomcev, težav z odprtjem nismo imeli. Delo z brezdomci je tam že dobro utečeno in poznano, zato je tudi odnos do brezdomcev precej drugačen, čeprav ne vedno. Upamo, da bomo s svojim delom in prisotnostjo pokazali, da so brezdomci prav tako ljudje kot mi, da imajo težave, ki so v glavnem podobne našim in da je prihodnost v novi kvaliteti naših odnosov in ne v tehničnih rešitvah. Sami nismo imeli namena graditi Dnevnega centra za brezdomce brez vzpostavljanja pristnih odnosov z okolico. Verjamemo, da bi ti razblinili marsikakšen strah in predsodek. Če ljudje slišijo za takšne načrte le iz medijev in osebno ne srečujejo ljudi, ki z brezdomci delamo, strah in predsodki samo naraščajo. Želimo si, da bi bilo naše delo v korist vseh in bi se med prostovoljci znašli tudi tisti, ki danes s strahom opazujejo, kaj se med brezdomci dogaja.”

VESNA HUMAR